

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำรวจเป็นกลไกควบคุมทางสังคมอย่างหนึ่ง ทำให้การดำรงอยู่ของสังคมมีความสงบสุข ปลอดภัยตรงกับคำกล่าวที่ว่า ตำรวจคือผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ การดำเนินงานและการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นงานที่ควบคุมสภาพต่าง ๆ ให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมงานของตำรวจจึงมีขอบเขตกว้างขวาง กรมตำรวจ (2505) ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ดังนี้

- 1) ตำรวจในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในราชอาณาจักร
- 2) ตำรวจในฐานะผู้รักษากฎหมาย มีหน้าที่ป้องกันมิให้ผู้ใดละเมิดกฎหมายมหาชน ถ้ามีผู้ใดละเมิดกฎหมายก็มีอำนาจสืบสวนจับกุม ตรวจค้นและปราบปรามนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามสมควรแก่ความผิด
- 3) ตำรวจในฐานะข้าราชการพลเรือนนอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกระทรวงมหาดไทยกำหนดและมอบหมายไว้แล้ว ยังต้องปฏิบัติหน้าที่ทั่ว ๆ ไปโดยเฉพาะกับข้าราชการพลเรือนทุกประการ และต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับข้าราชการทหารและพลเรือน
- 4) ตำรวจในฐานะพนักงานฝ่ายปกครอง มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน
- 5) ตำรวจเมื่ออยู่ในฐานะตำรวจสันามมีหน้าที่ป้องกันและต่อสู้ขัดขวางทั้งในเขตยุทธการและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามระเบียบข้าราชการมอบหมายและกำหนดไว้เป็นครั้งคราวหน่วยงานในสังกัดได้ใช้เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งในแผนนั้นได้กำหนดภารกิจและอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ 5 ประการ คือ

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร เฉพาะที่มีกฎหมายกำหนดเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบหน้าที่ของเจ้าพนักงานอื่น
- (2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานอื่น

(3) สืบสวนและสอบสวนการกระทำผิดอาญา ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น และดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา

(4) บำบัดทุกข์บำรุงสุขช่วยป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอันเกิดจากทุกข์ภัยต่าง ๆ และให้บริการประชาชนที่ไม่ผิดต่อหน้าที่หรือไม่เสียหายต่อกรมตำรวจ

(5) ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธอันดีของประชาชน

การดำเนินงานตามแผนของกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา กรมตำรวจได้นำเอาหลักการของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาเสริมการปฏิบัติงานเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมยาเสพติดและระงับอุบัติเหตุต่าง ๆ ตลอดจนให้ความสัมพันธ์กับการนันทนาการบริหาร แต่จากผลการวิจัยได้พบว่า ประชาชนเกิดความหวาดกลัวภัยและเห็นว่ากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอที่จะพิทักษ์รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งทำให้สามารถคาดคะเนสภาพสังคมที่จะเกิดขึ้นในอีก 5 ปีข้างหน้าได้ ดังนั้นในการวางแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535-2539) จะคงยึดแนวทางและยุทธวิธีตามแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ.2530-2534) เป็นหลักซึ่งกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 (2535) ได้นำแผนแม่บทฉบับที่ 1 มาเป็นกรอบแนวทางในการบริหารงาน เพื่อบรรลุภารกิจที่ได้มอบหมายให้สอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) โดยมิจุดเน้นในการปฏิบัติงานรวม 6 ประการดังนี้

- 1) เน้นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยในสังกัดตลอดจนการดำเนินการวิจัยพัฒนา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 2) เน้นการปรับปรุงคุณภาพกำลังพลให้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการเพิ่มกำลังพลให้เพียงพอกับปริมาณและคุณภาพของงาน
- 3) ขยายงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้กว้างขวาง และส่งเสริมอุดมการณ์ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แก่ข้าราชการตำรวจทุกหน่วยงานในสังกัด
- 4) เหน็ดและสนธิกำลังข้าราชการตำรวจทุกหน่วยงานในสังกัดร่วมกันป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มากที่สุด
- 5) เน้นการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มากที่สุด
- 6) เน้นการพัฒนาสายตรวจให้มีจำนวนเพียงพอมีความรู้ความสามารถและเครื่องมืออุปกรณ์

ที่ทันสมัย ตลอดจนสามารถตรวจสอบควบคุมสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่ออำนวยความสะดวก
เบื้องต้นให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

การบริหารงานของกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ตามกรอบแนวทางของแผนกรมตำรวจ
แม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ.2530-2534) สามารถดำเนินการบรรลุภารกิจตามวัตถุประสงค์และ
เป้าหมายที่ตั้งไว้ ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชาชนให้
ความร่วมมือเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแต่ปัญหา
การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแต่ละประเภทได้แก่ อาวุธสงคราม ยาเสพติด อบายมุข
ที่ผิดกฎหมาย การโจรกรรมทรัพย์สินในเคหะสถาน การโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์
การโจรกรรมเครื่องมือการเกษตร ยังเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะต้องรีบแก้ไขจากการประเมินผลการ
ดำเนินงานตามแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ.2530 -2534) กองบัญชาการตำรวจภูธร 2
ได้นำผลการประเมินมาจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ.2535-2539) ซึ่งมีสภาพปัญหาที่ควรสนใจ
ดังนี้

1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ได้ดำเนิน
งานด้านนี้โดยเน้นการป้องกันอาชญากรรมการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การสนับสนุนและ
ป้องกันอาชญากรรม การป้องกันปราบปรามยาเสพติด และการรักษาความปลอดภัยแก่กันท่องเที่ยว
ซึ่งมีปัญหาคือจะนำไปสู่การแก้ไขดังนี้

(1) การป้องกันอาชญากรรมพบว่า ประชาชนมีความรู้สิทธิหวาดกลัวภัยอาชญากรรมอยู่
ในเกณฑ์สูง สาเหตุสำคัญเกิดจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่สายตรวจยานพาหนะและเครื่องมือ
เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

(2) การปราบปรามอาชญากรรม ประสบปัญหาทั้งภายในและภายนอกองค์กรกล่าวคือ
การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ การขาดแคลนบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้
ที่ทันสมัย

(3) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้กับประชาชน ยังมีปัญหาหลาย
ประการได้แก่การสอบสวน การควบคุมและการชี้ตัวผู้ต้องหาการเปรียบเทียบปรับคดีอาญา การคุม
ครองและติดตามพยาน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของพนักงานสอบสวน ตลอดจน
ต้องปรับปรุงวิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น

(4) การสนับสนุนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบว่าพนักงานสอบสวนมิได้ใช้

วิทยาการตำรวจอันได้แก่ งานทะเบียนประวัติอาชญากรรม งานพิสูจน์หลักฐาน งานนิติเวชให้เป็นประโยชน์ในการสอบสวนคดีอาญาเท่าที่ควร เช่น ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์ พนักงานสอบสวนบางคนไม่แจ้งเจ้าหน้าที่วิทยาการมาทำการปิดผนึกหาลายนิ้วมือแฝงของคนร้ายที่ทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุนำมาตรวจเปรียบเทียบกับลายนิ้วมือของผู้ต้องสงสัยเป็นการยืนยันการกระทำผิด เป็นต้น

(5) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ยาเสพติดที่เป็นปัญหาได้แก่ เฮโรอีน ผิ่น กัญชา สารระเหย แอมเฟตามีน ซึ่งมีการเสกกันอย่างแพร่หลาย ในหมู่เยาวชนผู้ใช้แรงงาน เป็นการบ่อนทำลายทรัพยากรบุคคลของชาติ

(6) การรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ให้การคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญก้าวหน้าโดยต้องเน้นปัญหาการเอาเปรียบ ก่อความเดือดร้อนรำคาญ และอาชญากรรมที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยว

2) การรักษาความมั่นคงภายใน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ ความมั่นคงทางการเมืองและการบริหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขดังนี้

(1) ความมั่นคงทางการเมืองและการบริหาร สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในสถานภาพอันสูงสุดผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้ แต่ก็ยังมีการกระทำที่เป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพสถานการณ์ตามแนวชายแดนมีปัญหาเกี่ยวกับโจรเขมรมีเข้ามากระทำการปล้นทรัพย์ราษฎรไทย การลักลอบค้าอาวุธสงคราม การนำรถยนต์จักรยานยนต์และทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรมไปขายยังประเทศกัมพูชา นอกจากนี้ในการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ มีการขายเสียงหรือเสนอผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นการทำลายการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

(2) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้น ก่อให้เกิดคดียาเสพติดเกี่ยวกับที่ดินติดตามมา มีการขายสินค้าเกินราคาควบคุม และการกักตุนสินค้า ปัญหาเกี่ยวกับการปลอมแปลงและใช้เงินตราปลอมตลอดจนมีการลักลอบหลบหนีภาษีศุลกากร

(3) ความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา ความปกติสุขของสังคมจะเกิดขึ้นได้เมื่อประชาชนมีศีลธรรม รู้จักมีความรับผิดชอบต่อนานาชาติของพลเมือง โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีอุดมการณ์ในการดำรงชีวิตได้ ซื่อสัตย์ อุดม ขยัน ประหยัด ปรากฏว่าสภาพสังคมปัจจุบันมีการ

แข่งขันกันมาก เกิดการเอาวัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันจริยธรรมคุณธรรมเสื่อมลง เกิดการเห็นแก่ตัวเห็นแก่พวกพ้อง เป็นเครื่องบงชี้ถึงหนทางนำไปสู่ความสับสนวุ่นวายในสังคมและก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา

3) การบริการทางสังคมเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก มีสวัสดิการและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ได้แก่ งานด้านจราจร สาธารณสุข สาธารณภัยและงานทะเบียน

(1) การจราจร จำนวนยานพาหนะได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนพื้นที่ผิวจราจรเพิ่มขึ้นน้อย ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วนตามเมืองใหญ่ ๆ นอกจากนี้ผู้ใช้รถ

ใช้ถนนยังขาดวินัยไม่รักษากฎจราจรก่อให้เกิดอุบัติเหตุ สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

(2) การสาธารณสุข การที่ข้าราชการตำรวจในสังกัด มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแต่ในปัจจุบันข้าราชการตำรวจในสังกัดบางหน่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานีตำรวจภูธรตำบล ซึ่งอยู่ห่างไกลยังไม่มียาสามัญประจำสถานีตำรวจเพื่อใช้รักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเจ็บป่วย

(3) การบรรเทาสาธารณภัย เมื่อมีอัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้งและอุบัติเหตุต่าง ๆ ข้าราชการและตำรวจในสังกัดได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการอื่นเข้าทำการระงับแก้ไขปัญหาคือการดำเนินงานประสบปัญหา กล่าวคือ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานและเจ้าหน้าที่บางคนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระงับและบรรเทาสาธารณภัยทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ

(4) งานทะเบียน เป็นการบริการแก่ประชาชนให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งมีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ปัญหาในการปฏิบัติคือ การจัดทำระบบทะเบียน การเก็บเอกสารยังไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

4) งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นยุทธศาสตร์และยุทธวิธีใหม่ในการปฏิบัติงานที่เริ่มใช้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม แบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน มีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

(1) การเสริมสร้างอุดมการณ์ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนยังไม่เข้าใจ และเห็นความสำคัญของงานชุมชนและงานมวลชนสัมพันธ์อย่างแท้จริงมีพฤติกรรมและท่าทีการปฏิบัติต่อประชาชนไม่เหมาะสม และบางส่วนเห็นว่าการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นเพียงรูปแบบกิจการพัฒนาทางวัตถุเท่านั้น ไม่ก้าวลึกไปถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีต่อ

ประชาชน

(2) การบริหารงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ยังขาดองค์การรับผิดชอบในระดับต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกประสานการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ไปประจำสถานีตำรวจและหน่วยงานอื่น การบริหารงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากขาดความต่อเนื่อง บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ไม่ได้รับความเอาใจใส่ พิจารณำาเห็นใจความชอบตามควรแก่กรณี

(3) การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์อยู่ในวงจำกัดเพียงบางพื้นที่เท่านั้นการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายบางแห่งไม่เป็นปัญหา พื้นที่ที่มีอาชญากรรมยาเสพติดหรือปัญหาไม่เข้าใจระหว่างตำรวจกับประชาชนไม่ได้รับการคัดเลือกทำให้การดำเนินงานไม่เป็นผลเท่าที่ควรและขาดการขยายผลการปฏิบัติงานออกไปทั้งนี้เพราะขีดจำกัดในด้านของงบประมาณกำลังพล

(4) การปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมปรากฏว่ายังขาดการสอดแทรกภารกิจการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงให้แก่ประชาชน รวมทั้งขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติ ทำให้ไม่ทราบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่

5) การพัฒนาการบริหารกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ได้กำหนดขอบเขตงานการพัฒนาการบริหารโดยสอดคล้องกับแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535-2539) ออกเป็น 7 ประการที่ยังมีปัญหาคือจะต้องแก้ไขดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนาองค์กร และระบบวิธีปฏิบัติงานการพัฒนาองค์กรประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับปริมาณและคุณภาพของงาน ทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนระบบวิธีการปฏิบัติงาน ยังคงมีปัญหาด้านความไม่เหมาะสมของวิธีปฏิบัติ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและขาดความประสานการปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนวิจัยพัฒนา

(2) การบริหารกำลังพล ปัญหาที่ประสบคือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน หน่วยงานบางแห่งไม่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน

(3) การพัฒนาสวัสดิการ มีการจัดอาคารที่พักให้แก่ข้าราชการตำรวจและครอบครัวได้อยู่อาศัย ซึ่งยังคงไม่เพียงพอแก่ความต้องการ มีการจัดทุนการศึกษาแก่นุตรธิดาข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ถึงแม่กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ได้ดำเนินการจัดหาสวัสดิการให้แก่ข้าราชการในสังกัดตลอดมา แต่ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการตำรวจและครอบครัวมีจำนวนมาก

(4) การพัฒนาบุคลากร กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ในการฝึกอบรมแต่ละโครงการ หน่วยงานในสังกัดมักจะส่งข้าราชการตำรวจที่มีความประพฤติไม่ดี หรือไม่สนใจการปฏิบัติงานเข้ารับการฝึกอบรม หรือส่งข้าราชการตำรวจคนเดียวกันเข้ารับการฝึกอบรมในหลายโครงการ เป็นเหตุให้การฝึกอบรมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

(5) งานส่งกำลังบำรุง ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนวัสดุสำนักงาน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงที่จะสนับสนุนการบริหารงานของหน่วยงานในสังกัด

(6) การพัฒนาระบบงบประมาณและการเงิน การจัดทำงบประมาณของหน่วยต่าง ๆ ยังคงเป็นแบบแสดงรายการ เป็นปัญหาในการจัดทำงบประมาณ ให้ความสอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้

(7) การประชาสัมพันธ์ สถานีตำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำหน่วยคอยบริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ นอกจากนี้ยังมิได้มีการประชาสัมพันธ์ในเชิงลบและขาดการพัฒนาการสร้างเสริมภาพลักษณ์เพื่อเผยแพร่ผลงานให้ประชาชน สื่อมวลชน และส่วนราชการอื่นทราบ เพื่อให้เกิดทัศนคติและความเข้าใจในการปฏิบัติงานของตำรวจ

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตโดยส่วนใหญ่เป็นอำเภอชายแดนมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีลำน้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดนมีพื้นที่ยาวไปตามลำน้ำโขง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะในการทำการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวหนองคาย แต่ก็มีประชาชนบางกลุ่มทำการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร จังหวัดหนองคายนั้นมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น การนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การจัดทำข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ การพัฒนาระบบสายตรวจ การพัฒนาบุคลากรเป็นต้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ สรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

(1) ด้านความมั่นคง กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ไม่ผ่านการอบรมด้านวิธีการข่าวขั้นพื้นฐาน แต่ถูกใช้ทำงานด้านการข่าว การสืบสวนย่อมไม่เกิดผลเท่าที่ควร ไม่มีความรู้ความสามารถด้านยุทธวิธีอย่างแท้จริง ขาดอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธยุทธโปกรณ์ที่ทันสมัย ข้าราชการกำลังใจไม่เพียงพอ เนื่องมาจากสวัสดิการหรือค่าตอบแทนน้อยต่าง ๆ มากและเสี่ยงต่ออันตรายในชีวิต

(2) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ข้าราชการตำรวจบางส่วนมักจะถูกลอบยิงในแง่ลบตลอดมา โดยเฉพาะเกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชนซึ่งมักจะถูกกล่าวหาเสมอว่า ตำรวจรีดไถ ซึ่งทำให้เสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ซึ่งมีทั้งทางบวกและทางลบควบคู่กันไป

(3) การปฏิบัติรักษากฎหมาย ด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนได้ผ่านการอบรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม มาน้อยมากประกอบกับค่าตอบแทนจากการทำงานคือเงินเดือนน้อย ซึ่งทำให้มีการปฏิบัตินอก luânนอกทางได้ แต่หากได้ผู้นำที่มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาแล้ว ขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาย่อมดีขึ้น ซึ่งจะทำให้การประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัยภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

(4) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เช่น เครื่องมือสื่อสาร อาวุธมีไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัย ตลอดทั้งงบประมาณเบี้ยเลี้ยง ไม่เพียงพอทำให้เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ผลที่ตามมาคือขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

(5) ปัญหาและอุปสรรคในการติดตามคนร้ายข้ามแดน เมื่อผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายที่ก่อคดีหรือก่ออาชญากรรมในพื้นที่ แล้วหลบหนีไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถติดตามจับกุมได้ เนื่องจากไม่มีสัญญาหรือข้อตกลงส่งคนร้ายข้ามแดน ระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศ

(6) พื้นที่และเขตรับผิดชอบ มีความยาวตามลำน้ำโขงซึ่งเป็นช่องว่างและเอื้ออำนวยต่อการทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถคลุมพื้นที่ทั้งหมดตลอดแนวชายแดนได้

จากการที่กรมตำรวจกำหนดภารกิจของตำรวจไว้ 5 ด้าน จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามภารกิจ หน้าที่ที่กำหนดไว้ 5 ด้าน ตลอดจนปัญหาตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ย่อมจะมีลักษณะแตกต่างกับจังหวัดอื่น ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานตามแนวชายแดนของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรในจังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ช่วยให้ทราบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ตามบริเวณแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร
- 2) ทราบความต้องการของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในจังหวัดหนองคายว่ามีความต้องการด้านทรัพยากรการบริหารและขวัญกำลังใจ อย่างไรบ้าง
- 3) เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารของผู้บังคับบัญชา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

- 1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย ในด้าน
 - (1) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
 - (2) การป้องกันและปราบปรามการนำเข้าอาวุธสงครามในพื้นที่รับผิดชอบ
 - (3) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 - (4) การลักลอบหลบหนีภาษีศุลกากร
 - (5) การให้ความอนุเคราะห์และรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
 - (6) งานเกี่ยวกับชนพลัดถิ่น และผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง
 - (7) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านการข่าว
 - (8) ปัญหาผู้ร้ายข้ามแดน
 - (9) การรักษาอธิปไตยและความปลอดภัยตามแนวชายแดน
- และเป็นการศึกษาความต้องการด้าน

- (1) ทรัพยากรการบริหาร
- (2) ชั่วและกำลังใจ

1.5 นิยามศัพท์

- 1) "ตำรวจภูธร" หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำการในสถานีตำรวจภูธรอำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอบ้านบ่อ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย อำเภอปากคาด อำเภอวังคาน้ำ อำเภอวังโหลง และ กิ่งอำเภอบุ่งคล้า จังหวัดหนองคาย
- 2) "นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร" หมายถึง ข้าราชการตำรวจยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี ถึง พันตำรวจโท ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย
- 3) "ตำรวจชั้นประทวน" หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นยศตั้งแต่สิบตำรวจตรีถึงนายดาบตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย
- 4) "พลตำรวจ" หมายถึง พลตำรวจกองประจำการ พลตำรวจสำรอง พลตำรวจสำรองพิเศษและพลตำรวจสมัคร สังกัดสถานีตำรวจภูธร ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดนในจังหวัดหนองคาย
- 5) "การป้องกัน" หมายถึง การใช้มาตรการป้องกันที่อาศัยอำนาจกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ทางจิตวิทยา เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดกฎหมาย อันถือเป็นการประกอบอาชญากรรม
- 6) "การปราบปราม" หมายถึง การใช้มาตรการทั้งปวงเพื่ออาศัยอำนาจของกฎหมายระงับหรือจับกุมผู้กระทำผิด ตลอดจนการตรวจยึดสิ่งของที่ได้ไว้มิไว้ หรือได้มาจากการประกอบอาชญากรรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะกระทำคู่กับการป้องกัน
- 7) "ปัญหา" หมายถึง ปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและความขัดข้องที่คอยขัดขวางมิให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
- 8) "แนวชายแดน" หมายถึง อำเภอที่มีพื้นที่รับผิดชอบตามแนวชายแดนติดกับแม่น้ำโขง ประกอบด้วย อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอบ้านบ่อ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย อำเภอปากคาด อำเภอวังคาน้ำ อำเภอวังโหลง และกิ่งอำเภอบุ่งคล้า